CURTEA DE APEL BĂLȚI

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central
judecătorul Natalia Costaș
Dosarul nr.2a-1120/23

D E C I Z I E

18 aprilie 2024 mun. Bălți

Colegiul Civil și de contencios administrativ
al Curții de Apel Bălți

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii: Iulia Grosu
Andrian Ciobanu
Grefier: Radmila Roșca

examinînd în ședință publică apelurile declarate de avocatul Angela Procopciuc și Agenției Teritoriale Nord a CNAM împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Teritorială Nord a CNAM împotriva lui Procopciuc Angela, fondator al CA ”Procopciuc Angela” privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, a penalității și cererea reconvențională depusă de Procopciuc Angela împotriva Agenției Teritoriale Nord a CNAM privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală deja achitate,-

a constatat:

La data de 30 decembrie 2021, Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela” privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că Procopciuc Angela, fondatoare a CA „Procopciuc Angela”, Licența nr. 1827/13.01.2010, în temeiul

art. 22 alin.(1) lit. b) pct. 2 din Anexa nr.2 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593 din 26.12.2002 şi a art. 5 alin.(1) lit. d), 38 alin.(1), 58 alin.(1), 85 alin.(1) lit. o) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998 cu modificările şi completările ulterioare, poartă obligaţia de a achita prima obligatorie de asistenţă medicală în cuantum fix, deoarece desfășoară activitate de avocat.

A indicat că, potrivit informaţiei deţinute de reclamant, reieşind din cuantumul anual de 4056,00 lei, pentru perioada anilor 2019 şi 2021, pîrîta nu a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, acumulînd datorie în sumă de 5155,17 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mărime de 2028,00 lei x 2 = 4056,00 lei şi a penalităţii aferente în sumă de 1099,17 lei (1111,34 lei pentru 2019 şi 555,67 lei pentru 2021).

În temeiul art. 14 alin.(1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998 şi art.17 alin.(4), 30 alin.(1) din Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593 din 26.12.2002, pentru termenul de 2 ani, a fost calculată penalitatea pentru neachitare în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere: 555,67 lei anul 2019, 543,50 lei anul 2021, iar în total suma de 1099,17 lei.

S-a menţionat că, în adresa pîrîtei a fost expediată notificarea nr. 06-6-804 din 26.05.2021, prin care s-a solicitat achitarea datoriei, notificarea a fost recepţionată de către destinatară, însă datoria nu a fost stinsă.

Reclamanta a solicitat încasarea de la Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela”, în beneficiul CNAM a sumei de 5155,17 lei compusă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anii 2019,2021 în mărime de 4056,00 lei și a penalităţii în mărime de 1099,17 lei.

La data de 14.01.2022, pîrîta Procopciuc Angela a depus referinţă vizavi de cererea de chemare în judecată, prin care a invocat dezacordul cu pretenţiile din acţiune şi a solicitat modificarea procedurii de examinare a cauzei şi citarea participanţilor la proces. La data de 19.01.2022, a fost emisă încheierea de fixare a şedinţei de judecare a cauzei.

La data de 15.02.2022, Procopciuc Angela a depus cerere reconvenţională împotriva AT Nord CNAM, prin care a solicitat încasarea în folosul său a primei de asigurare medicală achitată pentru perioada anilor 2019, 2020, 2021 în mărime de 6084,00 lei.

Pe parcurs, reclamanta şi-a modificat pretenţiile, solicitînd încasarea primei de asigurare medicală achitată pentru perioada anilor 2015-2023 în mărime de 26 354 lei.

În motivarea acţiunii reconvenţionale, reclamanta Procopciuc Angela a indicat că CNAM nu a indicat pentru care perioadă pretinde datoriile, deoarece pentru perioada anului 2019 suma de 2028 lei a fost achitată la data de 28.03.2019, iar pentru anul 2021 a fost achitată suma de 2028 lei la data de 23.03.202, astfel că şi pretenţia penalităţii nu este justificată.

Consideră că solicitarea de încasare forţată a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală din contul persoanei fizice Procopciuc Angela, nu este înaintată către un pîrît corespunzător, deoarece potrivit cadrului legal în vigoare la care face trimitere CNAM, plăţile pentru poliţa medicală este a CA „Angela Procopciuc" care diţine un alt cont fiscal şi social.

Totodată, potrivit certificatelor de dizabilitate nr. 291844 din 05.04.2018, nr.1899 din 11.04.2019, nr. C033524503713 din 27.05.2020, nr. C033524505669 din 20.05.2021, Procopciuc Angela *****. Iar, în temeiul Legii nr. 5585 din 07.02.1998, persoanele cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii sunt asigurate de Guvernul RM şi nu trebuie să achite asigurarea medicală. Astfel, indică că persoana fizică Procopciuc Angela nu este subiect al impozitării CNAM, deci consideră că plăţile primei de asigurare medicală obligatorie pentru perioada anilor 2018 – 2021 au fost percepute ilegal de către CNAM. A invocat reclamanta că CNAM interpretează haustiv legea materială şi încearcă să discrimineze avocaţii cu dezabilităţi în raport cu alte categorii de persoane cu dizabilităţi, fapt ce este inadmisibil.

Prin încheierea protocolară din 16.02.2022, cererea reconvenţională a fost primită spre examinare într-o procedură cu cererea de chemare în judecată iniţială depusă de CNAM împotriva lui Procopciuc Angela privind încasarea primei de asigurare şi a penalităţii.

Ulterior, la data de 28.03.2022, pîrîta Procopciuc Angela a depus demersul privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate a prevederilor art.23 al. 4 din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr. 1593 din 26.12.2002, completată prin Legea nr. 257 din 16.12.2020 în vigoare din 01.2.2021, în partea cuvintelor „concomitent" alin. (4) lit. i) şi j) şi art.22 al.(1) şi (2) din Legea nr. 1593 din 26.12.2002 în partea frazei „prevăzute la anexa nr.2" ce contravin prevederilor art. 47-51 din Constituţia RM, cu sesizarea Curţii Constituţionale a RM.

Prin încheierea din 28.03.2022, a fost modificată procedura de examinare a cauzei pendinte din cea a cererilor cu valoare redusă în procedură generală (contencioasă).

La data de 30.05.2022, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de pîrîta Procopciuc Angela, reprezentată de avocatul Procopciuc Ion, pentru controlul constituționalității art.23 alin.(4) din Legea RM nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „concomitent" și „alin.(4) lit. i) și j)", și art.4 alin.(4) din Legea RM nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală, în partea formulării „cu excepția persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual", „lit. i) și j)", „pct.1 lit. a), b), d), d1) și f) din".

La data de 13.04.2023, partea pîrîtă a prezentat instanței copia hotărîrii Curții Constituționale din 06.04.2023, iar la data de 14.04.2023 Curtea Constituțională a RM a expediat în adresa instanței copia Hotărîrii nr.8 din 06.04.2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art.4 alin.(4) din Legea RM nr.1585-XIII din 27 februarie 1998, art.23 alin.(4) din Legea RM nr.1593 din 26 decembrie 2002 și pct.10 al Regulamentului aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1246 din 19.12.2018.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023 acțiunea civilă formulată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, a fost respinsă.

Acțiunea reconvențională formulată de Procopciuc Angela a fost admisă parțial și s-a încasat de la Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în beneficiul Angelei Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela", primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate pentru perioada 2018, 2019, 2020 în sumă de 6084,00 lei și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată pentru anul 2023 în sumă de 4056,00 lei.

În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 20 noiembrie 2023, avocatul Procopciuc Angela a declarat cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023, solicitînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii în partea respingerii parțiale a acțiunii reconvenționale și în această parte să fie emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral. În rest, hotărîrea să fie menținută.

La data de 24 noiembrie 2023, Agenţia Teritorială Nord a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălţi, sediul central din 26 octombrie 2023, solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii cu pronunţarea unei noi prin care acţiunea civilă să fie admisă, iar acţiunea reconvenţională să fie respinsă integral.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 29 decembrie 2023, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de Angela Procopciuc şi Agenţiei Teritoriale Nord a CNAM, s-a comunicat apelanţilor despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate, şi prezentarea bonului de plată a taxei de stat pentru apelantul avocatul Procopciuc Angela în mărime de 456,07 lei, stabilindu-le termen pînă la data de 16 ianuarie 2024, ora 16:00.

La data de 16 ianuarie 2024 apelantul Agenţia Teritorială Nord a CNAM a înregistrat cererea de apel motivat.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din 17 ianuarie 2024, nu s-a dat curs apelului declarat de avocatul Procopciuc Angela, fiindu-i acorda termen de pînă la 09 februarie 2024, ora 16:00, pentru prezentarea cerii de apel motivat și a dovezii de plată a taxei de stat.

La data de 01 februarie 2024 avocatul Prococpciuc Angela a înregistrat cerere de apel şi dovada de plată a taxei de stat.

În motivarea cererii de apel, apelantul Agenţia Teritorială Nord a CNAM a invocat faptul că, consideră hotărîrea contestată ca fiind neîntemeiată, ilegală şi fără just temei, deoarece judecătorul, fără a intra în esenţa litigiului, a mers pe ideea eronată, neclară propusă de intimat şi ca rezultat a emis o hotărîre, fapt ce serveşte ca temei de casare a hotărîrii în conformitate cu art. 386, 387 CPC.

Respectiv, încasarea primei pentru perioada 2018, 2019, 2020 în suma de 6 084,0 lei şi pentru 2023 - 4056,0 lei în beneficiul lui Procopciuc Angela apelantul o consideră ilegală, deoarece în conformitate cu art. 26 alin. (7) din Legea nr. 317/1994 cu privire la Curtea Constituţională, hotărîrile Curţii Constituţionale produc efect numai pentru viitor, respectiv hotărîrile Curţii Constituţionale produc efecte *erga omnes*.

Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală urmăreşte să reglementeze un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune). Această lege prevede că sistemul asigurării obligatorii de asistenţă

medicală oferă cetăţenilor Republicii Moldova posibilităţi egale în obţinerea asistenţei medicale oportune şi calitative [articolul 1 alin. (1)].

Legea nr. 1585/1998 stabileşte că obiect al asigurării obligatorii de asistenţă medicală este riscul asigurat, legat de cheltuielile pentru acordarea volumului necesar de asistenţă medicală şi farmaceutică, prevăzută în Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală [articolul 3]. Beneficiari ai asistenţei medicale prevăzute de Programul unic sunt persoanele fizice asigurate, aşa cum reglementează articolul 4 alin. (2) - (6) din această lege.

În cazul persoanelor neangajate cu domiciliul în Republica Moldova şi aflate la evidenţa instituţiilor abilitate - persoanele cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii - legea prevede că acestea sunt asigurate de Guvern din contul bugetului de stat [articolele 4 alin. (4) lit. i) şi 5 alin. (3) din Legea nr.1585/1998]. Aceste persoane cad sub incidenţa categoriei de „persoane asigurate de Guvern", cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual.

Pe de altă parte, Legea nr. 1593/2002 prevede că persoanele fizice prevăzute în anexa nr. 2, printre care sunt indicaţi şi avocaţii, vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă [articolul 23 alin. (1)]. Aşadar, avocaţii cad sub incidenţa categoriei de „persoane asigurate în mod individual".

Analiza sistemică a legislaţiei impune concluzia că persoanele cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii, care deţin o licenţă de avocat fac parte concomitent din două categorii de persoane asigurate: (I) persoane asigurate de Guvern; şi (II) persoane asigurate în mod individual.

În acest sens, CNAM reţine că dacă se suprapun aceste categorii, în primul rînd se ţine cont de statutul persoanei. La caz, avînd în vedere situaţia juridică a Angelei Procopciuc, care deşi este o persoană cu dizabilităţi medii, aceasta deţine în acelaşi timp o licenţă de avocat care-i acordă dreptul de a exercita o activitate profesională, motiv pentru care urmează să achite prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, din considerent că se asigură în mod individual. Or, activitatea avocatului nu reprezintă o activitate clasică prevăzută de legislaţia muncii. Ea reprezintă o activitate profesională în sectorul justiţiei care acordă dreptul de a exercita o activitate profesională.

Susține că această concluzie derivă și din teza I din punctul 10 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 1246 din 19 decembrie 2018, potrivit căruia în cazul includerii concomitente a persoanei fizice în categoriile „persoană asigurată de Guvern" şi „persoană asigurată în mod individual", se va acorda statutul de „persoană asigurată în mod individual".

Respectiv, potrivit CNAM, avocaţii neangajaţi, care deţin concomitent şi statutul de persoane cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii, urmează să achite integral prima de asigurare obligatorie, argumentul invocat că, Procopciuc Angela nu a avut obligaţia de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicala, nu constituie un drept absolut pentru eliberarea (totală sau parţială), de obligaţia de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medical pentru perioadele indicate în notificările adresate si a cererii de chemare în judecata.

Din aceste motive, Procopciuc Angela nu este exonerată de obligaţia legală de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru perioadele 2019, 2021.

Cu referire la argumentul invocat în hotărîre la punctele 32-35 privind aplicabilitatea Hotărîrii Curţii Constituţionale nr. 08 din 6 aprilie 2023, unde Curtea a recunoscut constituţional textul „avocaţii" din punctul 2 al Anexei nr. 2 la Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în măsura în care nu se aplică în privinţa persoanelor cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii şi în cazul persoanelor care asigură creşterea şi educarea a patru şi mai mulţi copii ,care deţin o licenţă, CNAM relevă că din perspectiva articolului 7 din Constituţie, hotărîrile Curţii Constituţionale nu pot retroactiva în mod automat, ci pot retroactiva doar dacă Curtea Constituţională menţionează expres acest fapt.

Potrivit art. 140 din Constituţia Republicii Moldova, art. 26 alin. (5) şi (7) din Legea cu privire la Curtea Constituţională, art. 71 din Codul jurisdicţiei constituţionale, actele Curţii Constituţionale nu se supun nici unei căi de atac, sînt definitive şi intră în vigoare la data adoptării. La decizia Curţii, unele acte intră în vigoare la data publicării sau la data indicată în ele. Hotărîrile Curţii Constituţionale produc efecte erga omnes şi numai pentru viitor.

Menţionează că, în hotărîrea nr. 08 din 6 aprilie 2023, Curtea nu a menţionat despre aplicabilitatea, efectele şi executarea prezentei hotărîri, indicînd că aceasta este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării şi se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Respectiv susţine că, aceasta este aplicabilă doar pentru viitor. Or, textul „din momentul adoptării hotărîrii" care a fost indicat expres de Curte în hotărîrea nr. 08 din 6 aprilie 2023 se referă la efectul ex nunc al hotărîrilor Curţii Constituţionale, fapt care presupune că acestea produc efecte pentru viitor (HCC nr. 21 din 1 octombrie 2018, §§ 33 şi 41; HCC nr. 5 din 25 februarie 2020, §§ 140-141).

Astfel, remarcă că, în hotărîrea Curţii Constitutionale nr. 4 /2022 pentru controlul constituţionalităţii unor prevederi din Legea nr. 92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică si promovarea cogenerării si din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, Curtea a statuat că, indiferent de natura hotărîrilor Curţii, ele îşi produc efectele pe care Constituţia şi legea le conferă, în raport cu atribuţia exercitată de Curte, forţa lor juridică neputînd fi contestată sau confirmată de nimeni (HCC nr. 33/2013, § 49). În mod general, cu referire la aplicabilitatea articolului 140 din Constituţie - „Hotărîrile Curţii Constituţionale", Curtea a reţinut că textul „legile şi alte acte normative sau unele părţi ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărîrii corespunzătoare a Curţii Constituţionale" de la alineatul (1) reglementează efectul pentru viitor al hotărîrilor Curţii. Curtea menţionează că textul „din momentul adoptării hotărîrii" din norma constituţională citată se referă la efectul *ex nunc* al hotărîrilor Curţii Constituţionale, fapt care presupune că acestea produc efecte pentru viitor (HCC nr. 21 din 1 octombrie 2018, §§ 33 şi 41; HCC nr. 5 din 25 februarie 2020, §§ 140-141).

Invocă că, toate hotărîrile judecătoreşti bazate pe norma declarată neconstituţională rămîn intacte, fiind guvernate de principiul res judicata. Pe de altă parte, din momentul adoptării hotărîrii Curţii, norma declarată neconstituţională „dispare din fondul activ al legislaţiei" (HCC nr. 33 din 10 octombrie 2013, § 57) şi, prin urmare, nu poate fi aplicată în cazurile care pot apărea după adoptarea hotărîrii în discuţie. În această situaţie, există un echilibru abstract între principiul certitudinii juridice si principiul legalităţii. Primul principiu domină trecutul, iar cel de-al doilea decide viitorul.

Menţionează că în virtutea reglementărilor invocate şi jurisprudenţei Curţii Constituţionale, aplicarea cadrului legal prin prisma Hotărîrii Curţii nr. 8/2023 se realizează doar pentru viitor.

În motivarea apelului apelantul avocatul Prococpciuc Angela a invocat următoarele: reclamantul invocă că Procopciuc Angela nu a achitat poliţa de asigurare de 2 028 lei pentru anul 2019, însă nu se indică pentru care perioadă pentru a putea deduce tardivitatea acţiunii.

Mai mult, pentru perioada 2019 suma de 2 028 lei a fost achitată la 28.03.2019, iar pentru anul 2021 a fost achitată suma de 2028 la 23 martie 2021, copia dispoziţiilor bancare de plată nr. 34, 18 au fost anexate la dosar. Deoarece, reclamantul nu a indicat care perioadă pretinde la datorii nu este corectă nici pretenţia privind penalităţile solicitate, ori, la acţiunea civilă nu există nici un calcul corect privitor la penalităţile pretinse.

Solicitarea de încasare forțată a primei de medicale de asigurare obligatorie din contul persoanei fizice Procopciuic Angela, nu este îndreptată spre un reclamant cuvenit, deoarece potrivit legii în vigoare la care face trimitere reclamantul, plățile pentru polița medicală este Cabinetul avocatului Procopciuc Angela, care are alt cont fiscal, cont social, rechizite, decît cele indicate de reclamant ale persoanei fizice, și care achita polița de asigurare pînă la 31 martie în fiecare an.

Invocă că, în baza certificatelor de dizabilitate nr. 291844 din 05.04.2018, nr. 1899 din 11.04.2019, nr. C033542503713 din 27.05.2020, nr. C033542505669 din 20.05.2021 Procopciuc Angela *****. Astfel, ca persoană fizică nu este subiect de impozibilitate în contul CNAM, care a perceput ilegal plățile de asigurare medicală obligatorie de la CA „Procopciuc Angela pe parcursul anilor 2018 – 2021, deși erau achitate în termen și asupra cărora a fost înaintată acțiunea reconvențională.

Menționează că prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 21.11.2018 au fost admise aceste obiecții privind dreptul persoanei cu dezabilități de a nu achita polița de asigurare medicală obligatorie, fiind anulată ordonanța judecătorească din 05.11.2018, prin care s-a impus încasarea primei de asigurare medicală pentru anul 2018. Încheierea a intrat în vigoare iar CNAM nu a înaintat acțiune civilă în procedură contencioasă față de Procopciuc Angela, respectiv tacit a recunoscut că pretențiile sale nu sunt întemeiate.

Cu referire la Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593 din 26.12.2002, art, 4, 23, persoana fizică Procopciuc Angela dispune de dezabilități medii din anul 2015. Faptul că dînsa este avocat, practică o profesie liberă, nepublică, în lipsa căruiva contract individual de muncă, apelanta ușor se atribuie la noțiunea de „neangajat”, nu are calitatea de salariat în baza unui contract individual de muncă, conform Codului muncii. Reieșind din cerințele art. 4 alin. (4) lit. i), j) din Legea nr. 1585 din 27.02.1998, Procopciuc Angela este asigurată de Guvern și nu urmează să achite prime de asigurare.

Reieșind din prevederile Legii cu privire la avocatură, anterior avocatul nu putea fi angajat în careva instituție publică sau privată, dar din 14.06.2021 avocatul poate să fie angajat al instituțiilor private. Astfel, la încheierea unui contract individual de muncă și obținerea calității de angajat (salariat) avocatul nu ar cădea sub incidența art. 4 lit. i) din Legea nr. 1585 din 27.02.1998, deoarece este necesar să existe calitatea de „neangajat”.

Însă, atîta timp cît avocatul nu este angajat și dispune de dezabilități, dreptul de a nu achita prima de asigurare medicală în formă fixă urmează a fi garantat și nu sunt alte temeiuri legale prin care ar exclude dreptul avocatului cu dezabilităţi la plata obligatorie, ori un drept nu poate constitui în același timp și obligație.

Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2018 nr. 280 din 15.12.2017, pe anul 2019 nr. 301 din 30.11.2018, pe anul 2020 nr. 174 din 19.12.2020, art. 4 alin. (5) – persoanele care achită prima de asigurare pînă la 31.03.2022 beneficiază de reducere de 50%. Deşi, Procopciuc Angela a achitat aceste 50% pînă la data stipulată de lege, totuși normele citate supra acordă dreptul în genere a fi scutit complet de plată. Fapt pentru ce se înaintează acţiunea reconvenţională de a fi restituite plăţile executate pentru perioada anilor 2019 – 2021 în mărime de 6 084 lei.

La cererea Angelei Prcocopciuc a fost ridicată excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi ale legii prin care se impun achitarea poliţei medicale în formă fixă pentru unii avocaţi, care a fosta admisă parţial și prin hotărîrea Curţii Constituționale nr. 8 din 06.04.2023 a fost recunoscută constituţională fraza „avocaţii” din pct. 2 Anexa nr. 2 Legea nr. 1593 din 26.12.2002, în măsura în care nu se aplică în privinţa persoanelor cu dezabilităţi severe, accentuate, medii și care deţin licenţă de avocat.

Consideră că pretenţiile înaintate anterior privind restituirea sumelor achitate de CA Procopciuc Angela cu titlu de poliță medicală obligatorie nu urmau a fi achitate, iar cele achitate urmează a fi restituite avocatului din perioada de cînd a obţinut statut de avocat, anul 2015 pînă în anul 2023, în total suma de 26 345 lei, care urmează a fi restituită benevol.

Apelanta susţine că în calitate de persoană fizică nu este subiect de impozabilitate în contul CNAM, care a perceput ilegal plăţile de asigurare medicală obligatorie de la CA „Procopciuc Angela pe parcursul anilor 2015 – 2023.

Invocă că atîta timp cît avocatul nu este angajat și dispune de dezabilităţi, dreptul de a nu a chita prima de asigurare medicală în formă fixă urmează a fi garantat și nu sunt alte temeiuri legale prin care ar exclude dreptul avocatului cu dezabilităţi la plata obligatorie, ori un drept nu poate constitui în același timp și obligație.

Menționează că caracterul discriminatoriu al avocaților neangajați cu grad de dezabilitate și avocații fără grad de dezabilitate a fost constatat prin hotărîrea Curţii Constituționale din 06.04.2023. Apelanta a solicitat restituirea în contul CA Procopciuc Angela primele de asigurare medicală achitate pentru perioada anilor 2015 – 2023 inclusiv în mărime de 26 354 lei. Însă, prin

răspunsul CNAM nr. 01-02/1555 din 05.05.2023 cererea prealabilă a fost respinsă deoarece prevederile Curţii Constituţionale sunt aplicabile pe viitor, neavînd efect pentru trecut.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din data de 09 februarie 2024 s-a acceptat apelurile spre examinare şi s-a intentat procedura de apel. S-a stabilit şedinţa de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare pentru data de 14 martie 2024, ora 09:00.

În şedinţa de judecată în instanţa de apel reprezentanta apelantului Agenţiei teritoriale Nord a CNAM, Revețchi Daniela a solicitat admiterea apelului declarat casarea hotărîrii Judecătoriei Bălţi, sediul central din 26 octombrie 2023, cu pronunţarea unei noi hotărîri de admiterea a acţiunii civile şi respingere a acţiunii reconvenţionale. Totodată, a solicitat respingerea apelului declarat de avocatul Procopciuc Angela.

Apelanta avocata Procopciuc Angela a solicitat admiterea apelului, casarea parţială a hotărîrii în partea respingerii parţiale a acţiunii reconvenţionale şi în această parte să fie emisă o nouă hotărîre prin care acţiunea reconvenţională să fie admisă integral. În rest, hotărîrea să fie menţinută. Cu referire la apelul declarat de Agenţia teritorială Nord a CNAM, apelanta avocatul Procopciuc Angela a solicitat să fie respins ca neîntemeiat.

Studiind materialele dosarului în coraport cu cererea de apel, Colegiul Civil şi de Contencios Administrativ consideră apelurile neîntemeiate şi care urmează de a fi respinse, cu menţinerea hotărîrii primei instanţe din următoarele considerente de fapt şi de drept:

În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, avînd în vedere că, dispozitivul hotărîrii Judecătoriei Bălţi, sediul central a fost pronunţat public la 26 octombrie 2023, avocatul Procopciuc Angela a declarat apel la 20 noiembrie 2023, iar Agenţia Teritorială Nord a CNAM la 24 noiembrie 2023, Colegiul civil constată că, ambele cereri de apel a fost depuse în termenul legal.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Prima instanţa a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunţat o hotărîre legală şi întemeiată.

Colegiul civil reține faptul că, la data de 30 decembrie 2021, Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela" privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

La data de 15.02.2022 Procopciuc Angela a depus cerere reconvențională împotriva AT Nord CNAM prin care a solicitat încasarea primei de asigurare medicală achitată pentru perioada anilor 2019, 2020, 2021 în mărime de 6084,00 lei.

Prin hotărîrea Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023 acțiunea civilă formulată de Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, a fost respinsă.

Acțiunea reconvențională formulată de Procopciuc Angela a fost admisă parțial, s-a încasat de la Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină în beneficiul Angelei Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela", primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate pentru perioada 2018, 2019, 2020 în sumă de 6084,00 lei și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată pentru anul 2023 în sumă de 4056,00 lei.

În rest, acțiunea reconvențională a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 20 noiembrie 2023, avocatul Procopciuc Angela a declarat cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023, solicitînd admiterea apelului, casarea parțială a hotărîrii în partea respingerii parțiale a acțiunii reconvenționale și în această parte să fie emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral. În rest, hotărîrea să fie menținută.

La data de 24 noiembrie 2023, Agenția Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Bălți, sediul central din 26 octombrie 2023, solicită admiterea apelului, casarea hotărîrii cu pronunțarea unei noi prin care acțiunea civilă să fie admisă, iar acțiunea reconvențională să fie respinsă integral.

Raportînd dispozițiile normelor citate la circumstanțele cauzei, evaluînd soluția primei instanțe prin prisma pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una corectă

Potrivit prevederilor art. 5 alin. 1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege,

pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Potrivit prevederilor art. 9 alin. 1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

În contextul pretenţiilor deduse judecăţii, Colegiul reiterează prevederile art. 1 alin. (1) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27 februarie 1998, care statuează că asigurarea obligatorie de asistenţă medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune).

Conform art.5 alin.(1) lit. d) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală nr. 1585 din 27.02.1998, sistemul asigurării obligatorii de asistenţa medicală se organizează şi funcţionează avînd la bază următoarele principii: principiul obligativităţii, potrivit căruia persoanele fizice şi juridice au, conform legii, obligaţia de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală, iar drepturile de asigurări medicale se exercită corelativ cu îndeplinirea obligaţiilor.

Potrivit art. 16 din Constituţie, (1) Respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toţi cetăţenii Republicii Moldova sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenenţă politică, avere sau de origine socială.

În conformitate cu art. 51 din Constituţie, (1) Persoanele cu dizabilităţi beneficiază de o protecţie specială din partea întregii societăţi. Statul asigură pentru ele condiţii normale de tratament, de readaptare, de învăţămînt, de instruire şi de integrare socială. (2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forţat, decît în cazurile prevăzute de lege.

Legea nr. 1585 din 27.02.1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală la art. 4 al.(2), (3), (4) lit.i) prevede că, (2) Asiguratul este persoana fizică obligată prin lege să-şi asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi sau persoana juridică obligată prin lege să asigure riscul de îmbolnăvire al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competenţa sa, cu excepţia persoanelor angajate. (3) Asigurat pentru persoanele angajate (salariaţi) este însăşi persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decît cea angajată prin contract individual de muncă. (4) Guvernul are calitatea de

asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova şi aflate la evidenţa instituţiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual: i) persoanele cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii; j) pensionari.

În temeiul Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală la articolul 23 al.(4) (în vigoare pînă la 1.01.2023) prevede că, persoanele fizice care, concomitent, fac parte din categoriile de persoane neangajate, asigurate de Guvern, indicate la art.4 alin.(4) lit.i) şi j) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală şi din categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, prevăzute la pct. 1 lit.a), b), d), d1) şi f) din anexa nr.2 la prezenta lege, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, de asemenea nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală din alte drepturi şi venituri obţinute pentru perioada respectivă.

Anexa nr.2 a Legii nr. 1593 din 26.12.2002 la pct.2 indică la Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, aceştia fiind Mediatorii, notarii, avocaţii, executorii judecătoreşti, experţii judiciari care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpreţii, traducătorii şi administratorii autorizaţi, indiferent de forma juridică de organizare a activităţii, neangajaţi, care au obţinut atestat, licenţă sau autorizaţie în modul stabilit de lege.

Regulamentul privind acordarea/suspendarea statutului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1246 din 19.12.2018, la pct. 10 expune că, În cazul includerii concomitente a persoanei fizice în categoriile "persoană asigurată de Guvern" şi "persoană asigurată în mod individual", se va acorda statutul de "persoană asigurată în mod individual". Pentru persoanele fizice indicate la art.4 alin.(4) lit.i) şi j) din Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, pentru perioada care se încadrează în categoriile prevăzute la pct.1 lit.a), b) şi d) din anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, se va acorda statutul de „persoană asigurată de Guvern”.

Pe parcursul examinării cauzei s-a stabilit că Procopciuc Angela activează în calitate de avocat în cadrul Cabinetului Avocatului „Angela Procopciuc”, în baza licenţei nr.1827 din 13.01.2010 şi în perioada anilor începînd cu 2010 şi

pînă în prezent a fost înregistrată în calitate de avocat cu drept de exercitare a profesiei date.

Agenţia Teritorială Nord a CNAM invocă că ProcopciucAngela a înregistrat o datorie la fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală pentru anii 2019, 2021, motiv din care la data de 26.05.2021 CNAM a expediat în adresa lui Procopciuc Angela o notificare prin care îi aduce la cunoştinţă necesitatea achitării primei de asigurare în sumă fixă pentru anul 2019, 2021, în calitate de avocat, în termen de pînă la data de 31 martie a anului de gestiune, în caz contrar aceste plăţi, inclusiv penalitatea vor fi încasate prin intermediul instanţei de judecată. Avizul de recepţie prin care a fost expediată notificarea a fost semnat recepţionat contra semnătură la data de 02.06.2021.

S-a mai constatat potrivit copiei de pe Legitimaţia seria CN nr. 12663 eliberată de CTAS la data de 13.07.2015, Procopciuc Angela este încadrată în gradul mediu de dizabilitate cu stabilirea pensiei din data de 04.03.2015.

Totodată, faptul dat este confirmat şi de certificatele de încadrare în grad de dizabilitate mediu cu afecţiune generală seria CN nr.291844 pentru anul 2018, seria/nr. C033524501519 pentru anul 2019-2020; seria/nr. C033524503713 pentru anul 2020-2021; seria/nr.C033524505669 pentru anul 2021-2022.

Colegiul reţine că în prima instanţă, în cadrul examinării prezentei cauze, Procopciuc Angela a ridicat excepţia de neconstituţionalitate pentru controlul constituţionalităţii art.23 alin.(4) din Legea RM nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, în partea formulării „concomitent” şi „alin.(4) lit.i) şi j)”, şi art.4 alin.(4) din Legea RM nr.1585-XIII din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, în partea formulării „cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual”, „lit.i) şi j)”, „pct.1 lit.a), b), d), d1) şi f) din”, ce ţin nemijlocit de obiectul acţiunii şi anume de activitatea profesată în raport cu gradul de dizabilitate atribuit ultimei.

Respectiv, prin Hotărîrea Curţii Constituţionale nr.8 din 06.04.2023 se constată că, în această cauză, legislatorul a calificat profesia de avocat ca fiind generatoare de venituri şi, prin urmare, nu există un scop legitim ca persoanele care exercită această profesie să fie asigurate de Guvern. Curtea admite că profesia de avocat poate fi generatoare de venituri. Totuşi, pentru a stabili că profesia de avocat reprezintă un criteriu obiectiv care justifică tratamentul diferenţiat, Curtea trebuie să verifice dacă legea prevede garanţii pentru persoanele care exercită această profesie că vor încasa venituri în

cuantum suficient care ar permite autorităţilor să le excludă din categoria persoanelor asigurate de Guvern.

Fiind analizată Legea nr. 1260 din 19.07.2002 cu privire la avocatură, Curtea concluzionează că licenţa de avocat nu presupune şi încasarea în mod automat a unor venituri pecuniare, încasarea acestora fiind dependentă, inter alia, de efortul fizic şi intelectual (capacitatea de muncă) depus, de capacitatea avocatului de a avea clienţi şi a le presta acestora asistenţă juridică calificată.

Prin urmare, deţinerea de către o persoană cu dizabilităţi a licenţei de avocat nu presupune şi încasarea iminentă a unor venituri. Din acest punct de vedere, aceste persoane nu se deosebesc de persoana cu dizabilităţi care nu deţine licenţă de avocat şi respectiv această diferenţiere nu are la bază un criteriu obiectiv. Curtea indică că dizabilitatea reprezintă, implicit, o reducere substanţială a capacităţii de muncă, legislatorul a acordat acestor persoane şi o protecţie socială cuvenită în domeniul asistenţei medicale, stabilind că primele de asigurare obligatorie pentru asistenţă medicală se plătesc de către Guvern din contul bugetului de stat [articolele 4 alin.(4) lit.i) şi 5 alin.(3) din Legea nr.1585/1998]. Iar excluderea persoanelor cu dizabilităţi din categoria "persoană asigurată de Guvern" şi includerea lor în categoria "persoană asigurată individual" doar pentru faptul că acestea deţin licenţă de avocat impune concluzia că legislatorul nu a avut în vedere situaţia particulară a persoanelor în discuţie, inclusiv capacitatea de muncă a titularului licenţei de a exercita profesia de avocat şi de a obţine venituri. Situaţia particulară a persoanelor cu dizabilităţi îl obligă pe legislator să aibă în vedere şi exigenţele articolului 51 alin.(1) din Constituţie, potrivit cărora aceste persoane trebuie să beneficieze de "o protecţie specială din partea întregii societăţi" şi că statul trebuie să le asigure "condiţii normale de [...] readaptare [...] şi de integrare socială". În această cauză, de vreme ce la §§ 60-61 supra Curtea a reţinut că excluderea acestor persoane nu a avut loc pe baza unui criteriu obiectiv, Curtea consideră justificat argumentul autorilor excepţiilor că excluderea automată a persoanelor cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii din categoria persoanelor asigurate de Guvern în cazul în care acestea decid să activeze în calitate de avocat, este în măsură să descurajeze aceste persoane să participe la viaţa socială. Curtea constată că se creează un tratament discriminatoriu, atît timp cît nu au fost luate în consideraţie veniturile pe care titularul de licenţa le încasează din profesia de avocat.

În consecinţă, Curtea Constituţională, prin hotărîrea sa din 06.04.2023, a admis parţial sesizările privind excepţiile de neconstituţionalitate şi a recunoscut constituţional textul „avocaţii” din punctul 2 al Anexei nr.2 la Legea nr.1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul şi

termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în măsura în care nu se aplică în privinţa persoanelor cu dizabilităţi severe, accentuate sau medii care deţin licenţa de avocat şi în cazul persoanelor care asigură creşterea şi educarea a patru şi mai mulţi copii care deţin licenţa de avocat.

Este de menţionat că fiind examinată cererea privind excepţia de neconstituţionalitate în cauza prezentă, hotărîrea adoptată se aplică nemijlocit situaţiei deduse judecării.

Referitor la argumentul apelantei Procopciuc Angela precum că prezenta acţiune depusă de Agenţia Teritorială Nord a CNAM este înaintată împotriva unui pîrît necorespunzător, nu poate fi reţinut de către deoarece, în calitate de pîrît în cererea de chemare în judecată figurează Procopciuc Angela ca fondator al CA ,,Procopciuc Angela" c/f 30962124 care potrivit art.30 din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19.07.2002, în cabinetul avocatului îşi exercită profesia un singur avocat (fondatorul cabinetului), care în cazul dat este Procopciuc Angela şi Cabinetul avocatului activează şi se prezintă în raporturile juridice ca persoană fizică.

Drept urmare, Colegiul va reţine concluzia instanţei de fond potrivit căreia Procopciuc Angela, în calitate de persoană cu grad de dizabilitate mediu, ce deţine licenţă de avocat, nu intră în categoria persoanelor asigurate în mod individual ca avocat în baze generale, ci este asigurată de Guvern sub aspectul achitării primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Astfel, pentru perioada pretinsă de Agenţia Teritorială Nord a CNAM pentru anii 2019, 2021 Procopciuc Angela nu a purtat obligaţia de achitare a primei obligatorii de asistenţă medicală, iar cerinţa încasării în acest sens a sumei de 4 056,00 lei este neîntemeiată, fiind corect respinsă de către instanţa de fond.

În context, nefiind justificată pretenţia principală privind încasarea datoriei pentru prima de asigurare medicală, nu suferă justificare de principiu nici pretenţia accesorie privind încasarea penalităţii de întîrziere calculată din suma datoriei. Respectiv, cerinţa încasării sumei de 1099,17 lei va fi la fel a fost corect respinsă ca neîntemeiată.

Referitor la argumentul apelantului Agenţia Teritorială Nord a CNAM în partea ce ţine de aplicabilitatea retroactivă a hotărîrii Curţii Constituţionale din 06.04.2023 ridicată de către CNAM, Colegiul reţine că, potrivit art. 28 din Legea cu privire la Curtea Constituţională nr. 317-XIII din 13.12.1994 (în vigoare 07.02.1995), (1) Actele Curţii Constituţionale sînt acte oficiale şi executorii, pe întreg teritoriul ţării, pentru toate autorităţile publice şi pentru toate persoanele juridice şi fizice. (2) Actele normative sau unele părţi ale

acestora declarate neconstituţionale devin nule şi nu se aplică din momentul adoptării hotărîrii respective a Curţii Constituţionale. (3) Consecinţele juridice ale actului normativ sau ale unor părţi ale acestuia declarate neconstituţionale sînt înlăturate conform legislaţiei în vigoare.

În conformitate cu art. 281 din Legea cu privire la Curtea Constituţională nr. 317-XIII din 13.12.1994 (introdus prin Legea nr.1137-XV din 14.06.2002, în vigoare 18.07.2002) prevede că, Observaţiile (constatările) Curţii Constituţionale privind lacunele (omisiunile) reglementărilor normative, datorate nerealizării unor prevederi constituţionale, indicate în adresă, urmează să fie examinate de instanţa vizată, care în termen de cel mult 3 luni, va informa Curtea Constituţională despre rezultatele examinării.

Colegiul reţine că la caz, Curtea nu s-a expus asupra neconstituţionalităţii normelor legale vizate, ba chiar invers a declarat aceste norme ca fiind în corespundere cu normele Constituţionale, totodată Curtea a descris din punct de vedere a constituţionalităţii normele supuse excepţiei indicînd asupra unei interpretări şi aplicări discriminatorii a lor faţă de persoanele cu dizabilităţi ce profesează avocatura.

În consecinţă reiese că interpretarea defectoasă a legislaţiei a dus la achitarea eronată de către CA ,,Procopciuc Angela" a primelor anuale de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, circumstanţă ce urmează a fi soluţionată de instanţa care a fost sesizată cu pretenţia de încasarea sumelor.

Este de menţionat că prin acţiunea reconvenţională formulată de Procopciuc Angela împotriva Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, s-a solicitat încasarea/restituirea primelor de asigurare medicală obligatorie achitate nejustificat pentru perioada 2015-2023 în sumă totală de 26354,00 lei.

Cu referire la perioada 2015-2017 la data de 09.10.2017 avocatul Procopciuc Angela a depus cerere către Agenţia Teritorială Nord a CNAM privind restituirea sumelor achitate pentru poliţa de asigurare medicală, care prin răspunsul din 16.10.2017 Agenţia Teritorială Nord a CNAM a indicat că sumele au fost corect achitate şi temei legal pentru a restitui sumele solicitate nu există.

Ulterior, după emiterea de către Curtea Constituţională a RM a hotărîrii nr.8 din 06.04.2023, avocatul Procopciuc Angela s-a adresat în mod repetat cu cerere către CNAM privind restituirea primelor de asigurare medicală pentru perioada 2015-2023, iar prin răspunsul nr.01-02/1555 din 05.05.2023 Compania a menţionat că solicitările de restituire a sumelor achitate nu pot fi satisfăcute, or, aplicarea cadrului legal prin prisma Hotărîrii Curţii constituţionale a RM nr.8 din 06.04.2023 se realizează doar pentru viitor.

În context, este de menționat că Procopciuc Angela a prezentat instanței un șir de ordine de plată cu privire la pretinsele achitări ale primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pe care le solicită a fi încasate din contul Agenției Teritorială Nord a CNAM.

Astfel, reieșind din ordinele de plată prezentate s-a constatat achitarea de către CA „Procopciuc Angela" în contul statului a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii financiari 2015-2020, 2023 și anume: ordinul de plată nr.8 din 21.01.2015 – 4056 lei, nr.31 din 24.03.2016 – 4056 lei, nr.6 din 19.01.2017 – 4056 lei, nr.31 din 15.03.2018 – 2028 lei, nr.34 din 28.03.2019 – 2028 lei, nr.17 din 20.02.2020 – 2028 lei și nr.11 din 15.03.2023 – 4056 lei.

Urmează a se reține că Procpciuc Angela a prezentat și copia legitimației privind stabilirea pensiei de invaliditate gr. 3 din anul 2015, motiv din care pretinde încasarea plăților efectuate anume din această perioadă, însă copiile certificatelor de dizabilitate și capacitate de muncă privind încadrarea lui Procopciuc Angela în grad de dizabilitate mediu datează începînd cu anul 2018, adică la materialele cauzei lipsesc copiile certificatelor de dizabilitate și capacitate de muncă privind încadrarea lui Procopciuc Angela în grad de dizabilitate mediu începînd cu anul 2015.

Prin urmare, avînd în vedere constatările Curții Constituționale a RM în hotărîrea nr.8 din 06.04.2023 despre faptul că persoana cu dezabilități, la caz - medii, este persoană asigurată de Guvern, fără diferențierea persoanei cu dezabilități și persoana cu dezabilități ce profesează avocatura, Colegiul consideră corectă concluzia instanței de fond privind admiterea parțială a cerinței Angelei Procopciuc de restituire a plăților primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate nejustificat pentru perioada 2018, 2019, 2020, 2023.

Astfel, prima instanță corect a conchis de a încasa din contul Agenției Teritorială Nord a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, în beneficiul lui Procopciuc Angela, fondator al CA „Procopciuc Angela" primele de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate pentru perioada 2018, 2019, 2020 în sumă de 6084,00 lei și prima de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată pentru anul 2023 în sumă de 4056,00 lei, în rest ce ține de perioada 2015-2017 pretenția reclamantei din cererea reconvențională fiind respinsă.

Așadar, în opinia Completului de judecată, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, iar instanța de apel le apreciază

ca fiind inconsistente şi fără raţionament juridic valabil circumstanţelor speţei.

Astfel, se resping ca neîntemeiate afirmaţiile apelanţilor precum că, hotărârea instanţei de fond este ilegală şi neîntemeiată pasibilă de a fi casată conform temeiului prevăzut la art. 386 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă şi prin prisma art. 387 lit. a) şi c) CPC, or instanţa de fond la examinarea cererii de chemare în judecată şi acţiunii reconvenţionale a aplicat corect legislaţia, a apreciat probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege şi în final a emis o hotărâre legală.

Reieşind din cele expuse mai sus, în condiţiile în care instanţa de fond corect a aplicat normele de drept material şi procedural, instanţa de apel a constatat legalitatea hotărîrii instanţei de fond, argumentele contrare ale ambilor apelanţi fiind combătute integral prin concluziile expuse mai sus, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelurile declarate de avocatul Angela Procopciuc şi Agenţiei Teritoriale Nord a CNAM şi a menţine hotărîrea instanţei de fond.

În baza art.385 lit. a), art.390 CPC, Colegiul Civil

decide:

Se resping apelurile declarate de avocatul Angela Procopciuc şi Agenţiei Teritoriale Nord a CNAM.

Se menţine hotărîrea judecătoriei Bălţi, sediul central din 26 octombrie 2023, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Agenţia Teritorială Nord a CNAM împotriva lui Procopciuc Angela, fondator al CA ”Procopciuc Angela” privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, a penalităţii şi cererea reconvenţională depusă de Procopciuc Angela împotriva Agenţiei Teritoriale Nord a CNAM privind încasarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală deja achitate.

Decizia este definitivă, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele de şedinţă, judecător Adriana Garbuz

Judecătorii: Iulia Grosu

Andrian Ciobanu